नवाऽम्ह छुँ

- रीतादेवी प्रधान (जोशी) रुमाठ

नवाःस्मः छुँ

मचाउपन्यास

च्वमि

रीतादेवी प्रधान (जोशी) रूमाठ

सम्पादक

ध्रुव मधिकर्मी

पिकाक

सिर्जना अभियान

भक्तपुर

नवाइम्ह छुँ

मचाउपन्यास

च्वमि : रीतादेवी प्रधान(जोशी) रूमाठ

सम्पादक : ध्रुव मधिकर्मी

किपाच्वमि : केदार जोशी

संस्करण : ने.सं. ११३१ दिल्लाथ्व

न्हापांखुसी : न्यासः

पिकाक : **सिर्जना अभियान ख्वपया** लागि भाजु **दीपकमान प्रधान**या ग्वाहाली

थाकू : मित्रता छापाखाना, गोमरी, ख्वप
☎ : ६६१३३९९

मू :

ISBN : 978-9937-2-377-2

Nawaimha chun

A childnovel by **Reetadevi Pradhan Joshi Rumath**
Editor **Dhruba Madhikarmi**

मन्तुना

मय्‌जु रीतादेवी प्रधान(जोशी) रूमाठया **नवाइम्ह छुँ** नांगु मचाउपन्यास नेपालभाषाया मचासाहित्यया विधालय् छगू न्हूगु पलाः व छगू च्वछायेबहःगु उपलब्धि जूगु दु । लोकंह्वाःगु ध्वँच्वलेचिया थज्यागु बाखँया लिधंसाय् व शैलिइ थःगु मौलिकता व बाखँचु दुथ्याकाः न्ह्यब्वयातःगु थुगु बःचाधंगु उपन्यास नेवाः मचातय्‌गु निम्तिं छगू अतिकं न्ह्याइपुसेच्वंगु शिक्षाप्रद कृति नं जूगु दु ।

थौं नेपालभाषाया विकासक्रमय् भीत दकसिबे आवश्यकता जुयाच्वंगु विधा धाय्‌गु हे मचासाहित्ययागु खः । थुकी मय्‌जु रीतादेवी प्रधान(जोशी) रूमाठपाखें न्ह्याकादीगु पलाः अनुकरणीय जूवोगु दु । सुभाय् ।

सत्यमोहन जोशी

सत्यमोहन जोशी
चान्सलर

नेपालभाषा अकादेमि(एकेडेमी)
किपू (कीर्तिपुर)
ने.सं. ११३१ दिल्लाथ्व ११

बाखं दबू
Bakhan Daboo

मचा उपन्यासय् ग्यसुलाःगु तँसा

नवाइम्ह छुँ मचा उपन्यासया पाण्डुलिपि ल्हाःतय् लाय्वं न्हापांगु वयकःयागु सफू **अन्धविश्वासभित्रका विश्वासहरू** पितब्वःज्याय् खनाम्हं **रीता प्रधान (जोशी)** मय्जु जिगु मिखा न्ह्योने खनेदयेकः भाल । लाँ जाःगु म्हगः । सिकु मिखा । मछालाः मिं ग्वानाच्वंगु न्यताः । मुसुकाःगु ख्वाः । अजि, मांपिनिगु म्हुतुं न्यनातःगु 'यायेत्यः, मत्यो' पुलाँगु खँ पोलास्वेगु वय्कःयागु मिखा गुलि त्येलाः ? व सफुतिं क्येनाबिल । तर बाखँ व उपन्यास (ष्अतष्यल) या ख्यलय् वयकःयागु नुगः गुलि क्वसाः, ल्हाः गुलि च्वः उगु इले जिं मस्यु ।

जिं न्यनागु, वयकलं ब्वनाःन्यांकादीगु न्हापाँगु बाखं **बुरा जुइमया** । व बाखंनय् बुरातय्त स्वैगु क्यातुगु ईया पिचःलँ भुनातःगु मचा मिखा व बुराबुरीतय्गु भ्वाभः जुयाः स्वतुस्वःगु नुगः गुलि फस्वः धयागु उलाक्यंन । थ्व बाखँ नं वय्कः दुनेयाम्ह च्वमि गुलि स्यल्ला धयागु नं म्हसीकाबिल ।

बाख दबूया ग्वसायल् ख्वपय् जुगु बाखं मुँज्याय् हानं छपु न्हूगु बाखं ब्वनाः न्यंकादिल । **उमेर पचपन दिल बचपन** । बाख ब्वनाच्वनादीम्ह मय्जु रीता उकुन्हु नं मछाः । तर ग्यापह भचा हे मदु । व बाखनं कलाःयात मुस्याग्येकाः नुगुलय् ल्यासेतय्गु किपालिसे सुलाकासा म्हितीपिं मिजंतय्गु निपाः ख्वापाः उलाबिल । (खजा, थ्व हे नाँ छुना मिजंया थासे मिसा पात्र न्ह्यब्वयादीसा थ्व लिसे ज्वःलाःगु मनोविज्ञान व अन्तरद्वन्द्व मिसा नुगलय् नं इरूथिरू जुयाच्वंगु खनेदै) ।

भीगु बाखंया लागा तब्याकेमाःगु वाःचायेका बाखं दबुलिं छन्हु ओलम्पस क्लबया ज्याकुथी खाते मचात मुनाः उमिगु म्हिगः व थौंयागु बाखं न्यनेगु ताःतुना कथं ज्या न्ह्यानाच्वन । लिसें मचायक ई नं घुसुं न्ह्यानाच्वन । रीता मय्जुं वय्कःया भाजु दिपकजुयागु न्हाय्पने स्वाँपुगु खन । भचा लिपा दिपक मरि प्वः ज्वनाः भाल । पित्याना ख्वाः ज्यानाच्वँपि मचातय्त मरि इनाबिल । थौंया थ्व उपन्यास उगु ईया पुसाः खःला ? थ्व सफू दुनेयाम्ह मूपात्र मिसामचा । बाखं न्ह्याकाच्वँम्ह नं चीधिम्ह पित्याम्ह छुँचा । थ्व छगू संयोग खः वा सत्य ?

थ्व उपन्यासयात कया: छत्वा:चा च्वयाबित इनाप यासे ध्रुव मधिक:मिजुं जित: पाण्डुलिपि ल:ल्हानादिल । न जि समालोचक न समीक्षक । ह्यँाउ सिउ न वाउँ सिउ । ब्वँमिया मिखां सफू ब्वना: हथासं क्वचाय्का: । बाखं व उपन्यास दथ्वी पा:गु छु ख: ? जिं मस्यू । उपन्यासयात ता:हाक:गु बाखं धा:गु नं ब्वना । थथे ख:सा छगुलिं मेगु सँपुँइ द्यतना: गुँइगुँइ निंका:त:गु सरवत फेना: सप्व: हिनेगुयात उपन्यास धा:येगु पाय्छि जुइ । अथेहे, सरवतय् हिनाच्वंगु छपुँइ जक सँ ल्येगुयात बाखं धाय्गु ख:ला ? क्वछीगु भाला छिगु ।

जातलय् कियातगु धुँकासा (कुण्डली) स्वया: ग्रहदसा धाय्फुम्ह ज्योतिष जि मखु । भ्वँ गुलि सालु वा ख्वातु ? थुलि जक: धाय्फुम्ह जिं सफू समीक्षा यायेमस: । पल्पसा त्व:सां धाराघुरू मारामुरू नँन्या:या स: ग्यानापुसां वा मगा:गु भ्वासिपह: स्वया: सिनाज्यायात माछि चा भूचाय्क वा गालकि ज्यापु लय्ताई । मनूतय् प्वा:जाइ । थ्व उपन्यासयात जिं सिनाज्याया छभा: थें तायेका ।

थ्व उपन्यासया लागा भुतू ज:ख: । तता केहेँ व छुँचा चुलुचालु जुयाच्वंगु खनी । खँ छता न्यने योसा मरि छपा चुँइ । नेवा लोकबाखँ लुमंकाबि । यानंयिनं च्वमिया किपा लाबालाबा खनेद:सां च्वाकिं पह: खनेमदु । संवाद शैलीया छ्यला थ्व सफू आदर्शवाद पाखे धेचुसां मचापह: मतं । छम्ह हे मांया प्वाथं पिहाँव:पिं मचात फिम्ह फिखे स्वैगु मू कारण मनूतय्गु कतिला:सिं मिजास - थ: कतिलाय्वं कत: गतिमला:सां च्यूतामदुपिं मनूत ल्यनाच्वँतले ल्वापु न्हनीमखु । कचवं तनीमखु । सत्य, माया, दया, करूणा प्राणी मात्रया तजिगु दुधन । थुपिं प्यचा: घ:चा:लँ मनू समाजयागु सभ्यताया ख: न्ह्याकाच्वनी । छचा: जक घ:चा: फस्वेयवं ख: क्वदली ।

छुँ बिउगु लुँया तिसा लँय् लुइकागु धाधां मांयात चीधिम्ह म्ह्याय्नं ल:ल्हानाच्वनी । करकिगु लोभ यायेमज्यू धाइम्ह मां । लँय् लुइकागु धाय्वं पत्याजुइम्ह मां अबुयात ध्वाँ मधासें गाइमखु ।

'ख:गु जुगु खँ त्व:पुइ मज्यू' धका छुँचित बांलाक ध्वाथुइका ब्यूगुजूसा भिंगु स्वभाव क्वातुकेत तिब: जुइगु खै । थथेजूसा बांलाइगु ख:ला ? मचा पात्र, मचा खँग्व:, मचापह: । तता ज्याथकिं, कयेकुं नुग: आसाकुति । केहेँम्ह नुग: चकं । करूणा भय्ब्यूगु नुग: । उपन्यासयात पूवंकेत ग्वाहालि या:म्ह नं चीधिम्ह छुँ । उपन्यासया थ्व छगू विशेषता ख: । मचा उपन्यास धायेत थाकुचायेमा:गु मदु । थ्व मचा उपन्यास विधाय् छगू ग्यसुला:गु तँसाया च्वमि मय्जु रीता प्रधान (जोशी) जुयात यक्व सुभाय् ।

लक्ष्मण राजवंशी

नाय : बाखं दबू

बुद्धि निवास, सत्यमार्ग वनस्थली, ल्हुति यैं ।

सम्पादकया च्वसां

साहित्यकार मय्जु रीतादेवी प्रधान(जोशी) रूमाठया थ्व न्हापांगु मचाउपन्यास खः । खतुं थ्वयां न्ह्योः वय्कःया खँय् भासं तरङ्गहरू मनका (चिनाखँमुना) व अन्धविश्वासभित्रका विश्वासहरू (पुलाँ खँ) नांया निगू सफू पिदनेधुंकूगु दु । नेवाः भासाय् धाःसा थ्व न्हापांगु सफू जुल ।

वय्कः पुलांम्ह च्वमि खया नं दथ्वी च्वसा दिका हाकनं न्हू उत्साह ज्वना साहित्यख्यलय् दँफागु दु । आः वय्कलं बाखं, चिनाखं व मचासाहित्यया लागाय् च्वसा न्ह्याकाच्वनादीगु दु ।

वय्कःया थ्व मचाउपन्यास नवाइम्ह छुँ पुलांगु लोकबाखंया लिधंसा कया च्वयातःगु खः । अथे खःसां थुकि बाखंयात नेवाः पह बिया न्हूकथं न्हूगु खँत छ्यलाः मस्तय्त ब्वने यइपुक्क बाखंचु न्ह्याकातःगु दु । आखः ब्वनेमा, मेपिंत फूगुचागु ग्वहाली याय्मा अले मभिं मनू जुइमज्यु धैगु ज्ञाँया खँत ब्वयातःगु थ्व उपन्यास थौंयापिं मस्तय्त न्ह्यइपुक्क ब्वनेयइ धैगु भलसा कया । अथेहे नांजाःम्ह चित्रकार केदार जोशी उपन्यासयात ल्वःय्क च्वयाद्यूगु किपातय्सं ब्वमिपिनिगु नुगः सालिगु तायका ।

ध्रुव मधिकर्मी
ख्वप ।
E-mail: dhrubamadhi@gmail.com

च्वमिया धापू

खयतला जिं मस्तवले नव आदर्श विद्यालयय् न्हेगू कक्षातक नेवा: भाय् ब्वनागु ख: । अनंलिपा नेवा: भासा कया ब्वने मखँ । अथेसां छेँज व पासाभाइपिं नापं खँ ल्हाय्‌गु भाय् नेवा: भाय् हे ख: ।

कलेज ब्वनावले खँय् भासं बाखं चिनाखँ च्वय्‌गु याना । लिपा व नं दित । वि.सं. २०६३ या दँ निसे हाकनं खँय्भासं च्वज्या याना ।

थवले हे जित नेवा: भासं च्व धका: जिमि ककाबाजु प्रो. नर्मदेश्वर प्रधानजुं हपा बियादिल । वय्‌कया हपालं जिं बाखं दबूया ग्वसालय् जूगु मिसा बाखंच्वमि बाखंमुँज्यालय् ब्वति कया । अन जिं दकले न्हापां च्वयागु जि यम्ह कला नांया बाखं ब्वना न्यंका । थ्व जिगु न्हापांगु कुत: ख: ।

थुकथं जिगु च्वसा न्ह्यागु ख: ।

थौंकन्हेयापिं भ्गी मस्तय्‌त पुलां बाखयात छुं भचा हिइका न्यंकातय्‌मा धैगु मति तया थ्व मचाउपन्यास च्वयागु ख: । जिगु कुत:यात भाय्‌भिंका सम्पादन यानाद्यूम्ह बाखंच्वमि ध्रुव मधिकर्मीयात आपालं सुभाय् ।

अथेहे जिगु च्वसायात कया मन्तुना बियाद्यूपिं नेपालभासा एकेडेमीया चान्सलर सत्यमोहन जोशी, बाखंदबूया नाय: लक्ष्मण राजवंशी, उपन्यासयात ल्वय्‌क ग्वः व दुनेया किपाच्वमि केदार जोशी अले प्रा. रामकृष्ण श्रेष्ठयात नं यक्व यक्व सुभाय् ।

अले जिगु च्वसा न्ह्याकेत व थ्व सफू पिथनेत थाकु मचासें न्ह्याबलें नं माक्व तिब व ग्वाहाली बियाच्वनाद्यूम्ह जिमि श्रीमान दीपकमान प्रधानजुयात ला न्ह्याक्व सुभाय् ब्यूसां गाइमखु ।

दकले ल्यु थ्व उपन्यास ब्वना थुकि मगामचा कुला जित: लिच्व: प्वंकादी धैगु भलसा कयाच्वना ।

रीतादेवी प्रधान (जोशी) रुमाठ

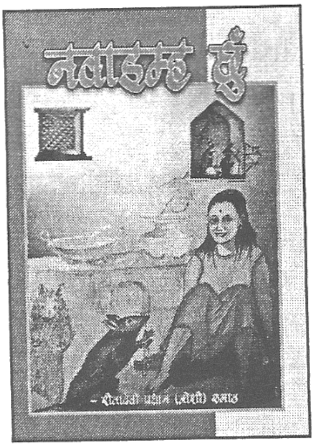

देछा

बाखं न्यने आयबुयाच्वंपिं
हलिंमय् न्यंकया मस्तयत्

ဢဢဢ●ဢဢဢ

रीतादेवी प्रधान (जोशी) रुमाठ

नवाइम्ह छुँ

छगू गां दु । गुँया लिक्कच्वंगु गां न्ह्यइपुस्सेच्वं । सुथय् चखुँबखुँया चिरबिर हाःसःनापं गांयापिं मनूत दनावइ । बुँ वनेमाःपिं बुँ वनी । मेपिं थःथःगु लजगाय् वनी ।

व गांयय् भिंपिं मनूत नं दु , मभिंपिं नं दु । सोभ्कापिं नं दु, हारापिं नं दु । उकिमध्ये छगू परिवारया बाखं खः थ्व ।

व परिवारय् मां, अबु व निम्ह म्ह्याय्‌पिं दु । मांअबु तसकं सोभ्का । भिंपिं । सुइतं नं नुगलय् स्याके धैगु मदु । तर उमि निम्ह म्ह्याय्‌पिं धाःसा उत्थें मजु । निम्ह निखे स्व । छम्ह तःसकं भिं, मेम्ह तःसकं मभिं । तःधिकम्ह म्ह्याय् हारां, न्ह्याम्हनापं ल्वानाहाला जुइम्ह । वइके माया दया धैगु भ्याभतिचा हे मदु । उकिं व सुनापं मिलेजुया च्वनेमसः । व सुयातं न मयः । तर चिधिकम्ह धाःसा सुनापं न म्वाय्‌कं महालिम्ह, तःसकं सोभ्का । न्ह्याम्हसितं फुगुचागु ग्वाहाली यानाबिम्ह । उकिं व सकसियां यः ।

उपिं न्हिं खाना न्हिं नयेमापिं । उमि सम्पत्ति धैगु उपिं च्वनाच्वंगु व हे नितँ जाःगु छेँ छखा जक । बुँ मदु । उकिं मांबौ निम्हं न्हिच्छि मेपिंथाय् ज्या यावनी । घौँ घौँ स्याना ज्या याना नं उमि बांलाक नयेत मगाः । उकें नयेगु व पुनेगु खँय् न्ह्याबलें सिसिकःकः । डपिं निम्ह मस्तय् पासापिं धाःसा स्कूलय् वनेत बांबांलागु वसः पुनावई । हाफटाइमय् नयेत सासाःगु नसा ज्वनावई । तर उमि धाःसा अथे छुं नयेगु ज्वनावइमखु । गबलें गबलें म्हिचाय् कर्सनि मुस्या वः मरि छकुबकु जक ज्वनावइ ।

पासापिनिगु बांबांलागु वसः खना, सासाःगु नःगु खना तःधिकम्ह म्ह्याय् न्ह्याबलें हिमि चा । अले व छेँय् वया मांअबुयात पिरेयानाच्वनी ।

तःधिकम्ह म्ह्याय् नं धाई - यबा, जिमित बांलागु वसः तैब्यूले । सासाःगु नकिले । पासापिनि धाःसा गुलि बांलागु वसः फिनावइ । थन जिमि धाःसा भ्वाथः जुया न फिहे मजिधुंकल धयाँ ।

तर मांअबुं जक गन कयाबि ? बांलाक नयेत हे मगाबले बांलागु वसः गन कया बि ?

आसे पुता, बा नं मेगु बांलागु ज्या लुइकि अले न्यानाबि न्हि ?, वइत म न हेय्का धाइ ।

गबलें गबलें ला तःधिकम्ह म्ह्याय् न तँम्वय्का धाई - छिपिं गज्यापिं मांअबु । जिमि पासापिनि मांअबुंपिसं ला न्ह्याबलें थः मस्तय्त सासाःगु नका तिकातै । छिपिंला मभिं ।

तःधिकम्ह म्ह्याय् नं व धाय्ज्यु थ्व धाय्ज्यु धैगु मस्यु । म्हुतुई छु वल व धया हे छोइ । अले केहेँम्हेसिन धाई - ए तता, मांअबुयात अथे धाय् मज्यु । पाप लाइ स्व । भी मांअबुं गुलि दुःख सियाच्वंगु दु । न्हिच्छिचच्छि ज्या याना भीत थुलिसां नकापुँका तगु दु ।

केहेँया खँ न्यना तताम्ह भं तँम्वय्की - छ अप्व भिंमनू जुइम्वा । छ ला मांअबुया यःम्ह म्ह्याय् जुलनि । जिं स्यु छं न ला बांबांलागु वसः पुने यः, सासाःगु नये यः । तर म्हुतुई धाःसा छुं मयः म्वाः ।

तताम्हेसिया खँ न्यना केहेँम्हसिनं तँमचासें लिसः बि - तता, छं जिगु मनया खँ छु स्यु धकाः । छ छु द्यः ला ? जिला मांअबुया गुलि थाकु धकाः सकाय् विचाः यायाँ त्वलहँ च्वनेगु ।

ꙮꙮ●ꙮꙮ

निन्हुस्वन्हु दत मांम्हेसिया म्हःसुख मदयाच्वंगु । थौं ला ज्याय् नं वनेमफुत । उकिं व लासाय् ग्वारतुलाच्वन । तलय् भुतुलिई तःधिकम्ह म्ह्याय् जा थुयाच्वन ।

वं तःधिकम्ह म्ह्याय्यात सतल - यः पुता, लः भचा दाय्का हिंले ।

तःधिकम्ह म्ह्याय् नं लिसः मब्यु । मांमं सःतुगु वं ताःगु मखु । सवा काकां छुं नयाच्वंगुलि वया ध्यान मेथाय् लानाच्वन । मांम्हसिनं हाकनं सःतल - यः पुता ।

छाय् ?, म्ह्याय् नं बल्ल नवाना हल ।

लः भचा दाय्का हिंले ।, मां नं मफु मफु सलं धाल ।

उजुंसुजुं लः दाय्का मह ।

म्हयाय्म्ह भुतुलिई च्वना सवा काकां जा थुयाच्वन । मांयात क्वाक्क लः दाय्का यंकेमागु खँय् वया ध्यान हे मवं । थबले हे लाक छम्ह छुँ वया ए मैंचा छं छु याना धकाः न्यन ।

तःधिकम्ह म्ह्याय् नं ताःछु हे मया । सुनां न्वागु धकाः तकं वास्ता हे मया । व ला थःगु हे सुरय् कनिमुस्या कुपुकुपु नयाच्वन ।

व छुँ न हानं न्यन - ए मैंचा छं छु दयेकाच्वना ?

व छुँचा अथे हालाच्वंगु खना तँम्वय्का धाल - छंत छाय् माल न्ह्यागु दयेकुसां ।

जित नं छकुबकु नकिले ।, छुँचां धाल ।

छ सु धकाः छंत अथें नकेत, थथे धया वं थय्कं स्वबलेय् ला अन छुँचा धकाः जुयाच्वन । छुँचा खना छकः ला व अजू चाल ।

ए छुँ, छ थन छाय् हाः वइच्वना, याकन बिस्युं हुँ । मखुसा छंत थ्व मिलापुं पुका छोइबि, थुलि धया वं धात्थें मिलापु लिकायेत्यन । छुँचा भचा ग्यात ।

ग्याग्यां भचा लिचिला व छुँचां धाल - ए मैंचा, तँचाय्मते, छं छु नइच्वना जित नं भचा नकिले । जित तसकं नये पित्यानाच्वन धया ।

अभ्र हालाच्वनाला छ ? जिमिगु वसः चाना नइम्ह , नसा खुया नइम्ह छंत ला थ्व हे क्वाःलखँ लुकाबि । का आः जक हाःवा, धकाः धात्थें लः देछुनातगु डेक्ची ल्ह्वन । पन्युँ तुया छपासः क्वाःलखं छ्वाकाबिल ।

क्वाःलखँ म्हय् पुगुलिं आपा धाधां छुँ च्वीं च्वीं हाःहाः प्वालय् बिस्युवन ।

छुँचित क्वाःलखं लागु व छुँचा आत्तेचाया च्वीं च्वीं हाहाँ बिस्युवंगु वइत तःसकं न्ह्याइपुल । याकःचा छकः इति इति न्हिल । व हे इलय् अन केहेँम्ह थ्यंकवल ।

तताम्ह न्हिलाच्वंगु खना वं न्यन - तता, छाय् थपाय्च्व न्हिला ?

तताम्हेस्यां न्हाय् तपुका थम्हं यानागु दक्व पुरूषार्थ कन ।

तताया खँ न्यना वं धाल - अथे यायेमज्यु तता । वइत क्वाःलखँ गुलि पुत ज्वी । बरू छकुचा नयेगु बियाछ्वसां ज्यु नि । धर्म खनि लाई ।

तताम्हेसिनं धाल - म्वाः म्वाः जित धर्म लाकेम्वा, जि ला पापीम्ह हे जुल नि । छ धकाः भिंम्ह जुल ।

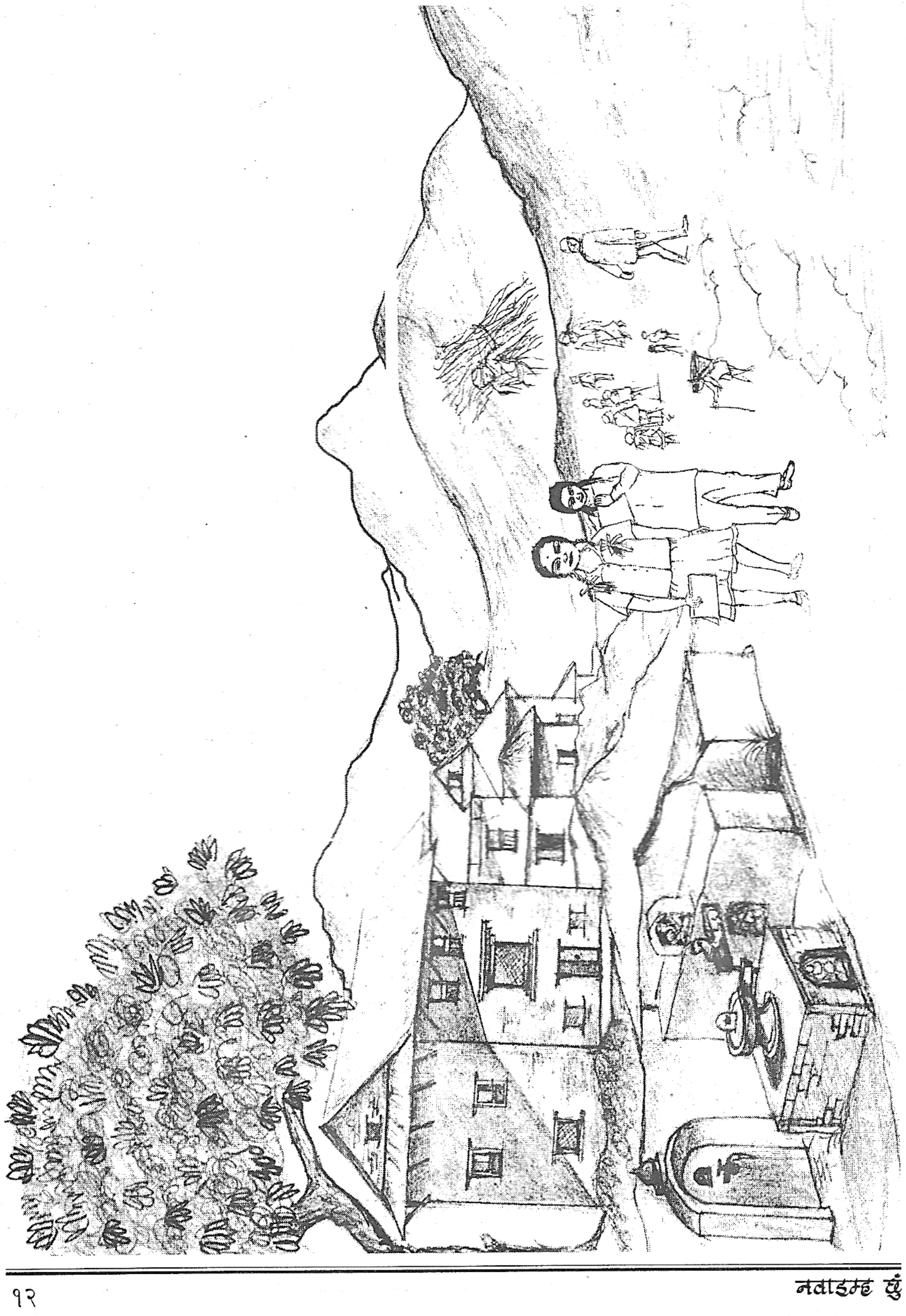

खँ हे मथुइकं अथे तँचायेमते तता, केहेँम्हसिन नायु पहलं धाल ।

का, जिनापं अप्पो खँ ल्हानाच्वनेमते । अप्पो हालकिं छँत नं थ्व हे क्वा:गु लखं लुकाबि ।, तताम्ह तँम्वय्का हाल । वं तताम्हेसियात तँ स्यु । उकिं मेगु छुं खँ नमवाक्से सुम्क हे च्वनाबिल ।

उखुन्हु बहनि निम्ह त:केहँया मेगु खँ मजू । न:ज्या सिधयेका द्यं वन ।

ꩭꩭ●ꩭꩭ

भुतुली च्वना जा थुया नकाच्वने वयात य:मताल । जा थु, कँ खुँ, तरकारी दय्की, जा ताना नकी । थुलिमछिं जाज्या यानाच्वने वयात मयल । उकिं कन्हेय् खुन्हु त:ताम्हेस्यां केहेँयात धाल - मैंचा थौं न निसें छं जा थु , जिं थलबल सिलाबि । मां मफुतले जक न्ही ?

केहेँम्हस्यां ज्यू तता धका लिस: बिल । वं मेगु छुं मधा ।

बहनि जुल । चिधिकम्ह केहेँ जा थुइत भुतुलिई वन । न्हापां छु याय्माली धका: विचा: यात । छक: चाकाछिं मिखा ब्वल । अले ध्याकुनय् तयातगु छुसी भचा हया भुतुप्वालय् दुछ्वल । मि च्याकल । वयां लिपा छखे जासि मेखे केंसि देछुत । छुसि भचा प्यागुलिं पलख जाय्का थुचां मि पुयाच्वन । कुँ जाया वया मिखा पालुल । मि च्याय्वं बल्ल म्ह याउँल ।

थबले हे छम्ह छुँचा चिं चिं हाहां वल । वया न्ह्योने दना न्यन - ए मैंचा, छु यानाच्वना ? छं छु दय्का हँ ?

थ:गु न्ह्योने च्वना छुँचां नवागु खना व अजू चाल । पलख छुँचित त्वालाहाँ स्वल । वयात थ्व न्ह्यलय् ला ज्वलय् ला धैथें जुल । म्हगस जकं स्वयाच्वनागु मखुला धका: सिकेत थ:गु ल्हातय् कुतिं न्याना स्वल । कुतिं न्यागु स्या:चाय्वं न्ह्यलय् मखु धका: थुल ।

चिधिकम्ह मैंचां न्यन - ओहो, छं नवाय् नं स:ला ?

चिधिम्ह छुँचां धाल - स:, छिमि खँ ल्हानाच्वंगु न्यँन्यँ सय्कागु का ।

अले वं मुसुहुँ न्हिला धाल - का धा, छ छु.धा: वयाम्ह ?

व छुँचां धाल - थौं छिमि छँय् खुया नयेगु छुं नं लुयामव । उकिं छंके नयेगु फ्वं वयागु । आम छं छु दयेकाच्वना ?

ए, छ ला खुया नइम्ह खनिका । स्व, आमथे खुया नयेगु बांमला । बरू ति धका: फ्वना

न । ज्या याना न । आवंनिसें खुया नयेमते न्हि ?

छुँचां ज्यू धका छ्यँ ल्हुकुल्हुकु संकल ।

चिधिकम्ह मैंचां वइत कन - जिमि मां उसाँय् मदुगुलिं जिं जा थु वयागु । का धा छंत छु माल ?

जित तःसकं नय् पित्यात, नयेगु छु दु ?, व छुँचां न्यन ।

मैंचां विचाः याना धाल - जा ला मबुनि, आसे छंत म्हिगःया भचा ल्यंदुगु छु॰ ॰ुस्या बि ।

मैंचा दना ग्वाखँप्वालय् तैतगु निगचा छुस्यामुस्या वया न्ह्योने तयाबिल ।

का, आः थ्व नि न, भचा लिपा जा बुइवं छंत जा नं नके न्हि ?, व धाल ।

छुँचां लय्लय्तातां कुटुकुटु याना छुस्यामुस्या नल । नयेधुंका धाल - छंत यक्व यक्व सुभाय् । जिं न छंत फुगुचागु ग्वहाली याय् ।

वने त्यय्का छुँचां धाल - जिं छंत छता खँ धाय्, स्वइतं कनेमते न्हि ?

मैंचां न्यन - स्वइतं कनेमखु । छु खँ ?

छुंचां छक सुं दुला धकाः चाकःलिं स्वल ।

थबले हे स्वानय् सः ताय्दत । छुँचा हथाय्चाचां व खँ थौं मखु कन्हे धाय् धकाः खुर्ररर प्वालय् दुहाँवन ।

छुँचा ब्वाँय् ब्वाँय् वंगु स्वया व छक वास्याक न्हिल ।

ꙮꙮ●ꙮꙮ

जाज्या सिधयेका द्यनेत स्वल । तर वया न्ह्यो मव । वया मतिई छुँचां धागु खँ लुमना वल । स्वइतं धाय्मते धकाः छु खँ धायेत्यंगु जुई । स्वइतं कनेमज्युगु खँ छु दु ? स्वइत नं कनेमज्युगु गज्यागु खँ जुई ? वया मनय् कुचुकुचु मिं थें जुल । वइत याकनं खँ न्यने हथाय् जुल । गबले कन्हय् जुई, व छुँ नापलाना खँ छु धकाः न्यने वया हथाय् जुल । विचाः यायां वया गबाय्ति खः मस्यु भुसुक्क न्ह्यो वल ।

कन्हय् जुल । व सुथ न्हापां दन । हिटिइ वना ख्वाः सिल । क्वथाय् वया स्कूलया होमवर्क यात । टिचरं पाठ न्यने धागु सफू छक पुइकल । सरर ब्वन । च्वय्मागु च्वल, अले बइगलय् मफुमफु जा थुयाच्वंम्ह मांयात ग्वाहाली ब्यूवन ।

ꙮꙮ●ꙮꙮ

उखुन्हु स्कूलय् गुरुं पाठ न्यँबले दकले बांलाक वं लिसः बिल । अले गुरुं वयात स्याबासी बिया धाल - थथे याना न्हयाबलें बांलाक ब्वँ न्हि ।

व लय्लय् तातां स्कूलं लिहांवल ।

बहनि जुल । व क्वथाय् च्वना स्कूलया पाठ ब्वनाच्वन । द्य ख्युँयावगु वया होस हे मन्त । तताम्हेस्याँ जा थु वने मत्यनिला धागु सः तायुवं तिनी वया होस दत ।

थहाँवना जा थुइत मागु थलबल व ज्वलंत न्ह्योने तल । व थःगु हे सुरय् ज्या सनाच्वन । थबले हे म्हिगःयाम्ह छुँचा प्वालं पिहाँवया धाल - मैंचा, छ ला यक्व हे आखः ब्वनिम्ह जुयाच्वन खनि ।

छुँचिया खँ न्यना व अजू चाल - ए, छँ गय सिल हँ ?

स्यु का जिं न भचा भचा, व छुँ न धाल - छं स्कूलय् ब्वनावगु बांबांलागु खँ जित नं कँ रे ।

ज्यु , छ ग्यानिम्ह छुँचित मकंसा स्वइत कने ।, चिधिकम्ह मैंचां धाल ।

थःत ग्यानिम्ह धागु खँ न्यना व छुँ लयताल ।

अँ, छं म्हिग छु खँ कने धैगु हँ ?, खँ लुमना वय्वं न्यन व मैंचां ।

अँ खः ल्हा । छ नापं खँ ल्हाल्हां भण्डै ल्वमनेत्यंगु का, धाधां छुँचा मैंचिया भचा न्ह्योने वना चिसलं धाल - स्व मैंचा, स्वइतं नं काचाक्क विश्वास याय्मते । लिपा थःत धोका जुइफु । थ्व खँ नुगलय् बांलाक स्वथनाति खँला ।

छुँचिया खँ न्यना मैंचां ज्यू धाल । तर वया मतिइ छुँचां छु खँ धागु जुइ धैथें जुल ।

उमि खँ ल्हाल्हां जा बुत । अले मैंचां वइत निगचा जा व तरकारी तइबिया धाल - याकनं न खँला । जिमि तता थाहाँ वइन ।

जा नयेधुंका छुँचां वइत धाल - मैंचा छं थुगु जा तसकं साः । छं जित यक्व हे माया या । उकिं जिं नं छन्त ग्वाहाली याय्मास्ते व । छन्त छु यः धाः । जिं फुगुचागु यानाबि ।

छुँचिया खँ न्यना व अजू चाल । लय् नं ताल । व छुँचिके छु फ्वने ? जि मांअबुया तःसकं दुःख उकिं सुख हयाब्यू धाय्गु ला ! छँय् पुलां जुल न्हूगु दयकाब्यू धायगु ला ! नयपुने दुःख उकिं साःसागु भिंभिगु नयेपुने हयाब्यू धायगु ला । वं विचाः यायमफुत । स्वैके नं छुं फ्वने

मज्यू धकाः वया मां नं धागु लुमन ।

ध्याले छंत छु यः, व छुँ नं हाकनं न्यन ।

जित जिमि मां नं सुइकें न फ्‌वना काय्‌मज्यू धागु । जित छुं म्वा । छं थुलि धाल थ्व हे तधं ।, मैंचां लिसः बिल ।

फ्‌वने मज्य्‌ खः तर जिंला छंत मफ्‌वंक हे बीत्यनागु । उकिं धा रे छन्त छुकिया दुःख , जिं फुगुचागु ग्वाहाली याय्‌ ।

व छुँ नं थः नाला धागु खना वं थःगु दुःख कन स्व, छुँ जिमि नयेपुनेया यक्व हे दुःख । मां इलय्‌ब्यलय्‌ उसाँय्‌ मदैगु । वासः यायेत धेबा मदु । बौया कमाइ बमला । न्हिच्छि ज्या याना नं बांलाक नयेत मगाः ।

वयागु खँ न्यना छुँ नं धाल -का छं छुं हे पीर काय्‌म्वा । जिं छिमिगु दुःख सिल । छन्त जिं ग्वाहाली याय्‌ । का जि कन्हय्‌ छन्त नापला वय्‌ ।

थुलि धया छुँ प्वालय्‌ खुरर वन ।

भुतुज्या सिधय्‌का व क्वथाय वल । थौं नं वया न्ह्यो मव । मिखा त्वालाहाँ कना विचाः यानाच्वन । व छुँ नं गज्यागु ग्वाहाली याइगु खः ? अपाय्‌चाधिकम्ह व छुँ नं छु हयाबिगु जुइ ? विचाः यायां वया न्ह्यो वल ।

थौं नं सुथ न्हापां दन । ख्वाः सिल । स्कूलया होमवर्क यात । पाठ ब्वन । अले भुतुलिइ ज्या याय्‌त वन । ज्या यायां वयात गबले बहनि जुई अले छुँ न गज्यागु ग्वाहाली याइगु जुई धैगु मति लुयाच्वन । चिधिम्ह जूसां क्वातुक खँ ल्हाइम्ह ख व छुँ ।

बहनि जुल । व भुतुली च्वना ज्या यानाच्वन ।

थबले व छुँ प्वालं पिहाँवया 'ए मैंचा ना थ्व तयाति' धका ब्यू वल ।

छु आमु?, मैंचां न्यन ।

लुँया सिख ।, छुँ न धाल ।

लुँया सिख ! आमु सिख छं गन कया हयाले ?, मैंचां ग्याग्यां न्यन ।

छ ग्यायम्वाः । थ्व जिं गनं कया हइगु मखु । जिमि मां न गनं ख कयाहइतगु । जिमि

मांम थ न्यागु यक्व तयातगु दु । जिम्त थ्व छुं याय्त मागु मखु । छंत जूसा ज्या व उकिं ना थ्व का ।, छुँ नं धाल ।

अथे कंत:पिनि तिसा कयाहय्ज्युला ?, मैंचां धाल ।

छुं हे धन्दा कायम्वा:, थ्व यक्व दुपिनिगु खः । यक्व दुपिनिगु कयां छुं मस्यं । ना धासेलि का।

थ्व ।जं छु यायगु ?, मैंचां न्यन ।

गज्याम्ह लाति छ । थ्व मिया वगु धेबां छिमित मामागु न्या रे, मांयात वास या । छंत य:य:गु बांबांलागु सफू वसः न्या रे ।, छुं न खँ स्यन ।

म्हा म्हा जिं थ्व सिख काय्मखु । जित जिमि मां नं ब्वबि गन कया हया धका: । उबले जिं छु धायगु ?, मैंचिया ल्हाः न्ह्य:मचि ।

धत् लाति, छिमि मांमं न्यनिबलय् लँय् लुइका हया धारे ।, छुँ नं वइत खँ स्यन ।

म्हा म्हा अथे मखुगु खँ ल्हाय्मज्यू ।, मैंचा लिचिल ।

खः फत्ता खँ ल्हाय्मज्यु । जिं नं स्यु तर सुइतं न नोक्सान मजुसा वा मेपिंत भिं जुइगुजूसा गबलेगबलें फत्ता खँ नं ल्हाय्ज्यु ।, छुँचां वइत हेकल । सम्झेबुझे यात । मैंचित वइगु खँ खः धैथें ताल । अले वं ल्हाः फया व सिख काल । सुनां जक खंला धैथें व भचा ग्यात । मिखा छक चाहिकां स्वल ।

ꩭꩭ●ꩬꩬ

कन्हय् खुनु व स्कूलं भचा ग्या ग्यां वल । क्वथाय् वना सफू बँय् दिका मांया लिक्क च्वन । माँयात गय्याना धाय् धैथें जुल । अले म्हिचां तिजक सिख लिकाना मांयात क्यना धाल- य:मां, स्व जिं लँय् वइच्वनाबले थ्व बँय् लुइकागु, ना कयाति ।

वइगु ल्हातय् सिख खना मां भचा ग्यात । अजू न चाल ।

मां न न्यन - लँय् लुइकाहयागु खला ? गनं सुइगुं जक कया हइगु लाकि छु ?

सुइगुं कया हइगु मखु । जि लँय् वइच्वनाबलय् बँय् कुतुंकात:गु खनागु ।, भचा ग्या ग्यां मैंचां धाल ।

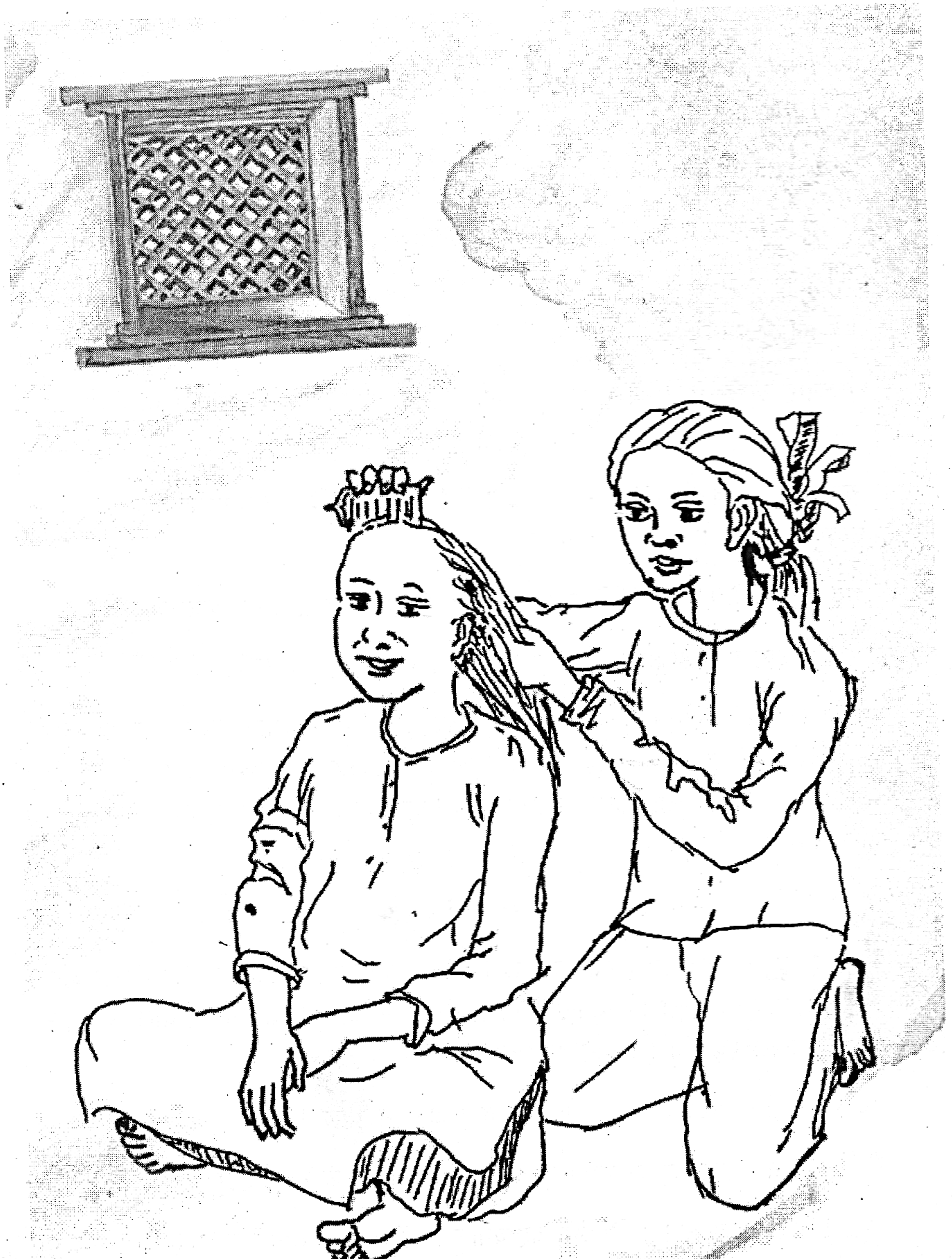

घात्थें खःला ?, मां नं न्यन ।

खः धया मां जिं मखुगु खँ ल्हाइला ।, मैंचा धाल ।

सुइगु जुइ थ्व ? तंम्हेसित गुलि चिन्ता जुल जुई ।, मां भुनुभुनु हाल ।

मस्यु, न्ह्याम्हेसिगु जूसां भीसं लुइकागु आः भीगु जुल । बायात बिया थ्व मिया वगु धेबां मामागु न्याना हचि धारे ।, मैंचां धाल ।

बहनि बौम्ह त्यानुका दुहाँवल । न्हिच्छि ज्या याना त्यानुचाय्क वम्ह बौयात वया मां नं वय्साथं धाल - थौं चिधिम्ह मैंचां लँय् लुइकाहइगु धकाः थ्व सिख बिल, स्वइदिसँ ।

बौम्हसिनं व सिख पुतुपुइका स्वल । पलख नमवा । पत्यामजु पहलं छक थः जहानयात अले छक सिख स्वल । अले लुँया खः कि लिया धकाः सिकेत ल्वहँतय् छक चुला स्वल । लुँया सिख खः धैगु पक्का जुइवं वं म्ह्याय्यात सःता धाल - मैंचा थ्व छं गन कइहया धासा ? सुयां तइतगु जक मसिका कयाहइगु ला मखु ?

बौया न्ह्यसः न्यना वां छकला ग्यात । खुया हइगु न मखु लँय् लुइकाहइगु न मखु छँय् वइम्ह छुँचा ब्युगु खः धकाः दक्व खँ कनाबीला धैथें मति वन । तर छुँचां सुइतं न कनेमते , गबलेंगबलें फत्ता खँ न ल्हासां स्यनिमखु धागु लुमन ।

अबु जिं आःतकं गनं छुं खुयाहइगु दुला ?,

म्ह्याय्यागु कन्नाचाय्पुस्सेच्वंगु खँ न्यना बौ न धाल - म्वाल म्वाल जिंत शंका वंगुलि छं सुइगुं जक मखंक कया हइगु खःला धकाः न्यनागु । अथे खःसा भीत खुयाहगु माल मिपिं धकाः पुलिसं ज्वनी धैगु का । जिं धाल धकाः नुगलय स्याकेमते ।

बौम्ह लय्ताल ।

मांअबु लय्तागु खना व नं लयताल । अले वं मनंमनं छुँचित सुभाय् बिल । व क्वथां पिहाँवया बइगलय् वन । वया ल्युल्यु तताम्ह नं वल ।

मैंचा धात्थें धासा छं गन लुइकाहया ?, तताम्हेसिनं वया लप्पा ज्वना कुतुकुला न्यन ।

ल्वहँ हिटी दुथाय् ल्वीकागु, वं लिसः बिल ।

केहेँया खँ न्यना तताम्हेसिन छुं मधा । व खुरूखुरू कुहाँ वल ।

बहनि जा थुयाच्वंबलय् हानं व छुँचा वल । थौ छुं गडबड ला मजु मखुला ?, छुँ नं बयाके न्यन ।

भण्डै जुइत्यंगु का, तै मजुल, मैंचां न्हिला धाल ।

ग्यायम्वाः, जिं छंत माक्व ग्वाहाली बि नि ।

न्ह्याबलें धैथें उपिं बहनि जुलकिं नापलाना खँल्हाबल्हा ब्याकिगु यानाहल । व छुँ न गबलें धेबा सा गबलें लुँया अंगु, गबलें चुरी बीहइगु यानाच्वन । आः उमित धेबाया समस्या मन्त । उपिं बुलुहुँ नयेत्वनेखँपिं थें स्वय्जिया बल । बांलाना वल । बुलुहुँ उपिं तमि नं जुयावल । मांबौयात चिधिम्ह म्ह्याय् छँय् लक्ष्मी जुया दुहाँ वथें च्वन । उपिं आः न्ह्याबलें धैथें चिधिम्ह म्ह्याय्या जक भचा उपो खँ ल्हाय्गु यानाहल । थ्व खना तताम्हेस्या धासा नुगः मुयाच्वन । वं न गुलि स्वल लँय् अथे तिसा लुइकेत, तर वया तिसा लुइकेगु भाग्य हे मदु । केहेँम्हेसिन धाःसा निन्हुस्वन्हुया छक छुनं छुं लुइका हयाच्वन ।

तधिकम्ह म्ह्याय्यात न मांअबुं बांलाक नकातिका त । अथेसां वया नुगः लुमदं । वया नं थःम्हेस्यां हे लँय् तिसा धिबा लुइकेदुसा ज्यु धैथें जुयाच्वन । वं लँय् छुं लुया वइला धका गुलि मिखा चाहुका स्वल । न्ह्याक्व स्वसां छुं लुयामव । आला मजिल धैथें अले वं केहेँया चिवाः काय्गु यानाहल । केहेँम्ह गन गन जुया वइ वनी, वं अप्पो धैथें गन छु थासय् तिसा धेबा लुइका हइ धकाः चिवाः काय्गु यानाहल । वया नापनापं जुल । गबलें न्ह्योने सा गबलें ल्युने च्वन । गबलें तापाक च्वना सा गबलें सुचुकाच्वना छु छु गय् याइ धकाः स्वयाच्वन । ग्वन्हु तक चिवाः कया नं छुं हे खँ लुइकेमफु ।

अथे छुं खँ सिइकेमफुगुलिं वया मनय शंका वन । वइके हे मन्यंसे जिमखुत धकाः ताय्कल । अले छन्हु वं केहेंचित छँय् सुं मदुपाखे लाका हेय्का धाल - ए मैंचा , धात्थें छं उलिमछिं तिसा धिबा गन लुइका हँ, जित न धाले ।

तताम्हेसिनं न्यंगु खना वया म्ह चिंक वन ।

केहेँम्हसिन धाल - जिं धाय् हे धुन नि, लँय् लुइकागु धकाः ।

ग्वः जिला छं गबलें न लँय् लुइकुगु मखना ।, तताम्हेसिनं वया मिखाय् स्वया न्यन ।

खः धया, छं मखँबलय् लुइकाःगु का , केहेँम्हेसिनं सोभा मतिं धाल ।

स्व मैंचा, छं उलिमछिं तिसाधेबा गन लुइकाहयागु ? जित कँ । जिं स्यु छं व तिसाधेबा

लँय् लुइकाहगु मखु । जिं न्ह्याबलें न छंगु ल्युल्यु वया तर छं लँय् छक हे लुइकुगु मखना, तर छँय थ्यनेवं धाःसा छं लँय लुइकाहइगु धकाः बिगु, का खः कि मखु ?,· तताम्हेसिनं खुँ लाय् थें याना न्यन ।

तताम्हेसिया खँ न्यना वया छुधाय छुधाय जुल । आ धाःसा तताम्हेसिनं खँसिल धैथें ताल । अथेसां वं म्हुतु छुं मधा । नमवासें सुम्क च्वनाच्वन ।

मैंचा छं खगु खँ मकंसा जि मांअबुयात थ्व खँ कनाबि, उलि जक मखु जिंला छं मेपिनिगु तिसा खुयाहल धकाः पुलिसयात न धयाबि ।, तताम्हेसिन वयात ख्यात ।

तताम्हेसिन ख्यागु खना व ग्यात । भन पुलिसयात धयाबि धाबले ला व भं ग्यात । वया तताया भा मदु । धयाबित बेर मदु । वं स्यु वया तता हारां, मभिं, थत जक दैगु जुसा न्ह्यागुं न याइम्ह । वं मांबौयात कनाब्युतले ला म्वाल धाय्का तर पुलिसयात कनाबिलसा बरबाद जुई । त्वालय न्हाय् वनी । वया छुयाय् छुयाय् जुल । आः धासा मखुथें जुल । वया मिखाय् ख्वबि लल धयावल ।

वयात कनेला मकनेला जुल । कने धाःसा छुं न थ्व खँ स्वैतं कनेमते धागु । मकंसा थन ततां बरबाद याइन, स्यंकाबिइन । मखुथें जुइ धकाः वं खँ कनेगु विचा यात ।

तता थ्व खँ सुइतं न कनेमते सा, वं खँ कनेगु विचाः याना धाल ।

ततां छ्यँ संका ज्यु धाल ।

जिं थ्व तिसा धेबा गनं लुइकाहइगु मखु । जित छँय् वइम्ह छुँचां ब्युगु खः । जिं वइत माया याना न्ह्याबलें नयगु बिगु । अले वं भीगु दुःख खना कन्नाचाया थथे तिसा धेबा हइबिगु खः । छं थ्व खँ मांअबुयात कनेमते न्ही, पुलिसयात नं कनेमते न्है ?, चिधिकम्ह मैंचां दक्व खँ तताम्हेसित कनाबिल ।

ज्यु जिं स्वैतं न कनेमखु । छं धन्दा कायम्वा ।, ततां वइत हेय्कल ।

केहेँम्ह नुगः मछिंका क्वथाय् वन ।

ꣿꣿ●ꣿꣿ

केहेँयाके खँ ल्ह्वकेखना ताम्ह लय्ताल । बल्ल वं तिसा लुइकाहगु रहस्य थुल । खँ सिइकेखना वया म्ह हे याउँल । आः जिं नं व छुँचित हेय्का वइके दुगु दक्व तिसाधिबा थःगु

ल्हातय् लाका काय् । अले जि ज्वाँय् ज्वाँय् तिसां तियाजुइ । सासाःगु भिंभिंगु नयातिया जुई । ततामहेसिनं विचाः यात ।

वं विचाः यानाच्वन - आः छुँचित गय्याना हेय्केमालि ।

ꙮꙮ●ꙮꙮ

द्यः ख्युँल । चिधिकम्ह मैंचा जा थुइत तले बइगलय् वने त्यँबले ततामहेस्या लँ पना धाल - मैंचा थौं निसें जिं जा थुइ, छं थलबल स्यु न्हे ?

मैंचिया छुधाय् छुधाय् जुल । ततां धागु गय् म्हा धाय्गु । म्हा धाय् तता तँचाइ , न्ह्या धाःसा अन छुँचित नापलाय् मखंनिगु जुल ।

स्व छं जित कंगु खँ सिया व छुँ छनापं तँचाल जुइ । उकिं निन्हुप्यन्हु छ वया न्ह्योने वनेमते । जिं सकतां पाय्छि यानाबि । वया तँ क्वलाइ । अले छ वया न्ह्योने हुँ , ततां धाल ।

वइत ततां धागु खँ पाय्छि ताल । सुइतं धाय्मते धागु खँ वं थः ततायात कन । उकिं छुँ वनापं तँचाल जुइ । वया मति थथे लुल ।

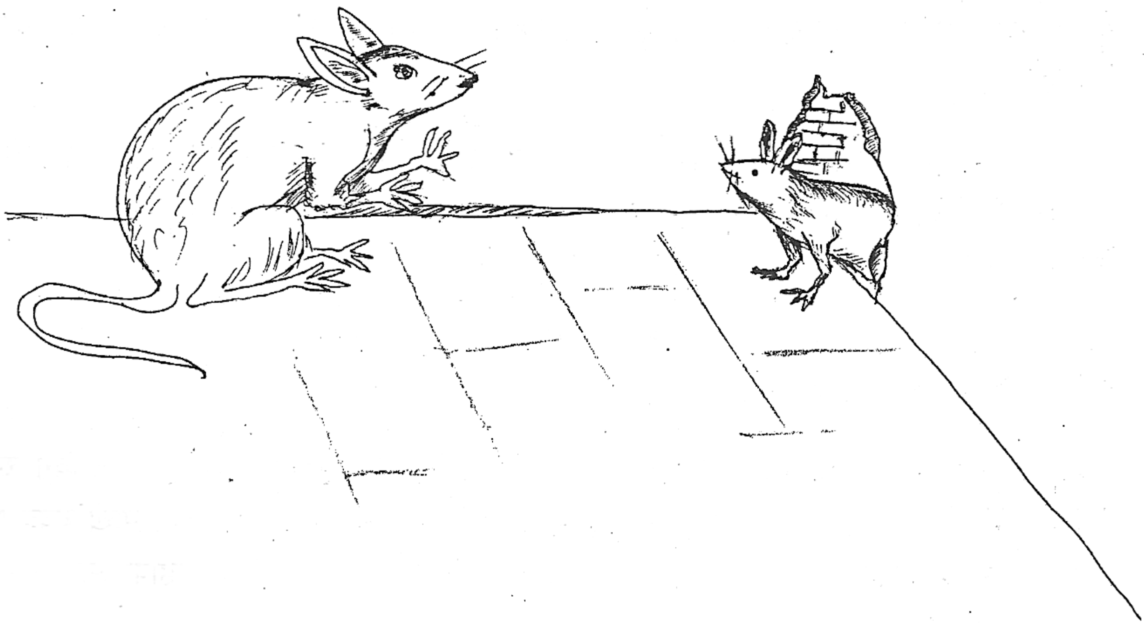

व क्वथाय् वल । तताम्ह जा थुइत भुतुलि वन ।

तताम्ह भुतुलि वना मि च्याका जा कँ देछुत । याकन याकन जाज्या यायां व छुँ गबले वइ धका पियाच्वन । वया मिखा चाचाहिलाच्वन । छुँचा न्ह्याबलें थें थःगु हे इलय् वल । ए मैंचा, ए मैंचा, धा धां वल ।

जा थुयाच्वंम्ह केहैंम्ह जुइ धका मति तया व न्ह्योने वना धाल - जा बुतला मैंचा ?

छुँचिया जा थुयाच्वंम्ह केहैंम्ह जुइ धैगु मति । तर बुत धागु सः न्यंबले तिनि व भसंग वन । तताम्ह खना वया सातु वन । अनला केहैंम्ह मखु तताम्ह सकाय् जा थुयाच्वंगु जुयाच्वन । तताम्ह खना व ग्यात । वयात क्वाःगु लखँ म्हय् लुकाब्युगु लुमन । नयेगु ला मबिल मबिल । तर अथे क्वाःगु लखँ लुनाबि ज्युला ? भण्डैले व परमधाम जुइत्यंगु । आः न वया छु भर । अथे याय्त भुतुलिई च्वंवगुला धैगु मति वना धाल - ए छला जिला छिमि केहैंम्ह धका च्वना । माफ या न्हि ।

व लिहाँ वनेत फहिल । तताम्हेसिनं धाल - आसे आसे ,गन वने त्यना । छंत जिं छुं याय्मखु । ना, थ्व छकु नया हुँ ।

वं छुँचित घ्यलय् छुयातगु मरि छकु म्हिचां लिकयाबिल । मरि स्वय् हे साइख्वाःव । छुँचिया काय्ला मकाय्ला जुल । वया छु भर । अथेसा प्वाथय् पित्याना च्वंगुलि छक कया स्वय्ला धैथें जुल ।

ए ज्ञानीम्ह छुँ, जि खना ग्याय्मते , आः जिं छंत छुं याय्मखु । छ ज्ञानीम्ह धकाः मसिया छंत उबले क्वाःलखँ लुके लात, क्षमा या न्हि । जि खना ग्याय्म्वाः, थ्व छकु न, जा नं बुत, निगचा जा न नया हुं न्हि ।, तताम्हेसिनं माया वंका धाल ।

व ग्या ग्यां भतिचा न्ह्योने वल । तताम्हेसिन बँय् तयाब्यूगु मरि छक स्वल अले न्यन - छिमि केहैं ग्व ले, गन वन ?

थमनं उलि माया याना नं नयेत आलटाल यागु, वया कँहैंया जक खँ न्यनाच्वंगु खना वयात तँ पिहाँवल । छुँचित आः न तुफिं ख्याना छोय्ला धैगु मति वल । तर वया पाखे यक्व धेवा व तिसावसः काय्गु लोभ दुगुलिं नायु सलं माया वंका धाल - आसे, कने नि न्हापां आमु मरि नि न , छं प्वाथय् पित्यात जुई ।

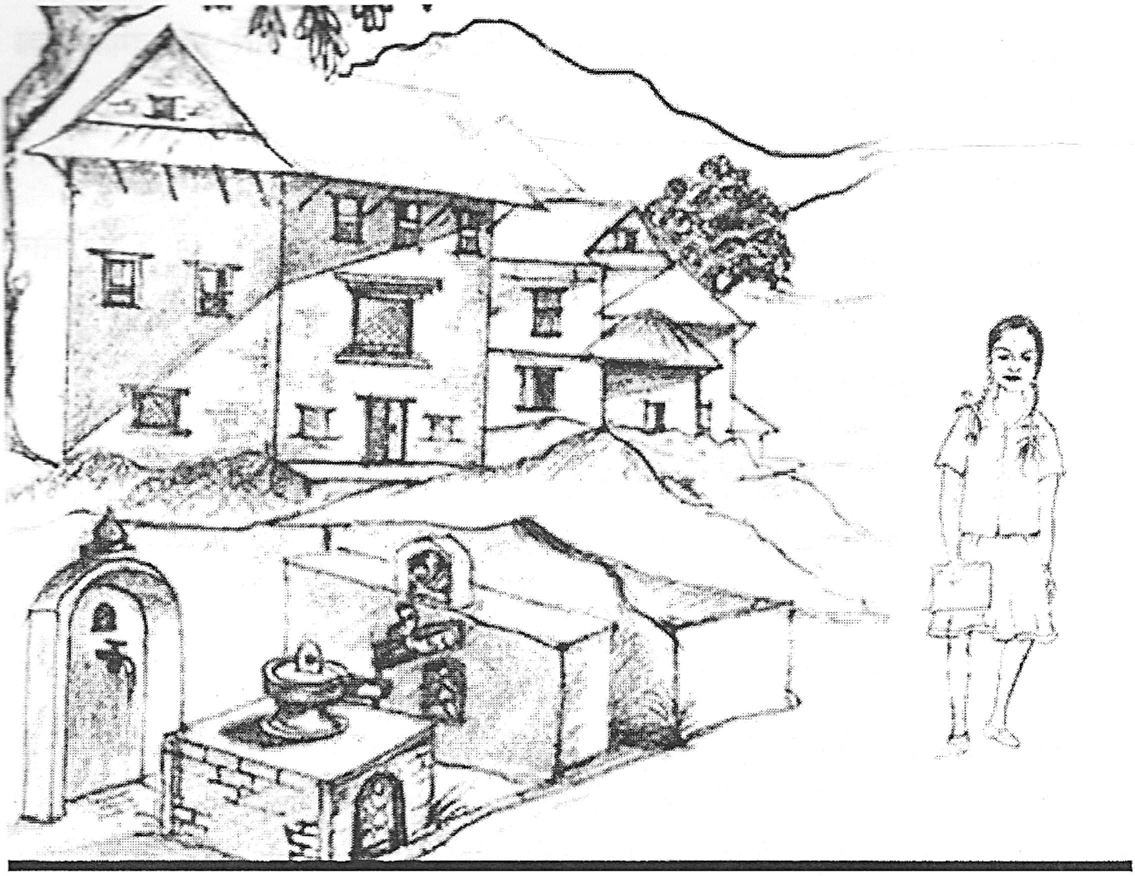

धात्थें वया प्वाथय् पित्यागु नं खः । अथेसां तताम्हेसिनं ब्यूगु मरि नये वयात भचा थाकुयाच्वन । अथेसां वं मरि कया कुटुकुटु नल ।

का आः धा ?, छुँ नं न्यन ।

जिमि केहें थौं सुथे पाजुपिन्थाय् वन, अन पाजु भचा म्हंमफु धागुलिं स्व वंगु , तताम्हेसिनं लिसः बिल ।

आः गबले वइले ?, व छुँ नं लिसा कया न्यन ।

स्वन्हुप्यन्हु च्वनावइ ।, तताम्हेसिनं धाल ।

ए, का जि वने न्हि, निन्हुप्यन्हु लिपा वय, व छुँ न धाल ।

आसे पलख, व मदुसां छंत जिं नं माया याना साक्कसाक्क नके । छ न्हिं न्हि वा । का थ्व जा निगचा नं नया हुँ, वं क्वाःगु जा न्ह्योने तयाबिल ।

छुँयात तताम्ह नं भिंमनू जुलला धैथें मति वन । नत्र अथे माया याना छाय् क्यनी । वं वनेत्यय्का तताम्हेसित लुँयागु अंगु बिया धाल - ना थ्व छंत , छिमि केहैँयात बि धका हइगु , छंत हे का । तर थ्व खँ सुइतं न कनेमते न्हि छिमि केहैं बाहेक ।

तताम्हेसिनं ज्यू धाल । वया मतिमतिं चिपागु अँगु ला ब्यूगु धैथें जुल । तर म्हुतुं धाःसा मतिया खं छुं मधा । आहा ! गुलि हिसिदुगु अंगु धाल ।

छुँ वने त्यय्का वं न्हिला ख्वाः क्यना कन्हे याकनं वा न्हि धाल । छुँ नं हस् धकाः छ्यँ संकल ।

ꩡꩡ●ꩡꩡ

न्हि न्हिं धैथें छुँयात वं सासःगु न्याना नकाच्वन । हेय्का नं च्वन । वं छुँ न स्वया न्हापलाक थमनं हे व माल थ्व माल, व हयाब्यू थ्व हयाब्यू धका फ्वनाच्वन । छुँ न वइत धाधागु बियानंच्वन ।

जित बुट्टा दुगु सिखः हयाब्यु न्हे ?

कन्हय्खुनु छुँ नं वयात सिख हयाबिल ।

जित तुतिइ न्ह्याय्त कल्ली हयाब्यु न्हे ?

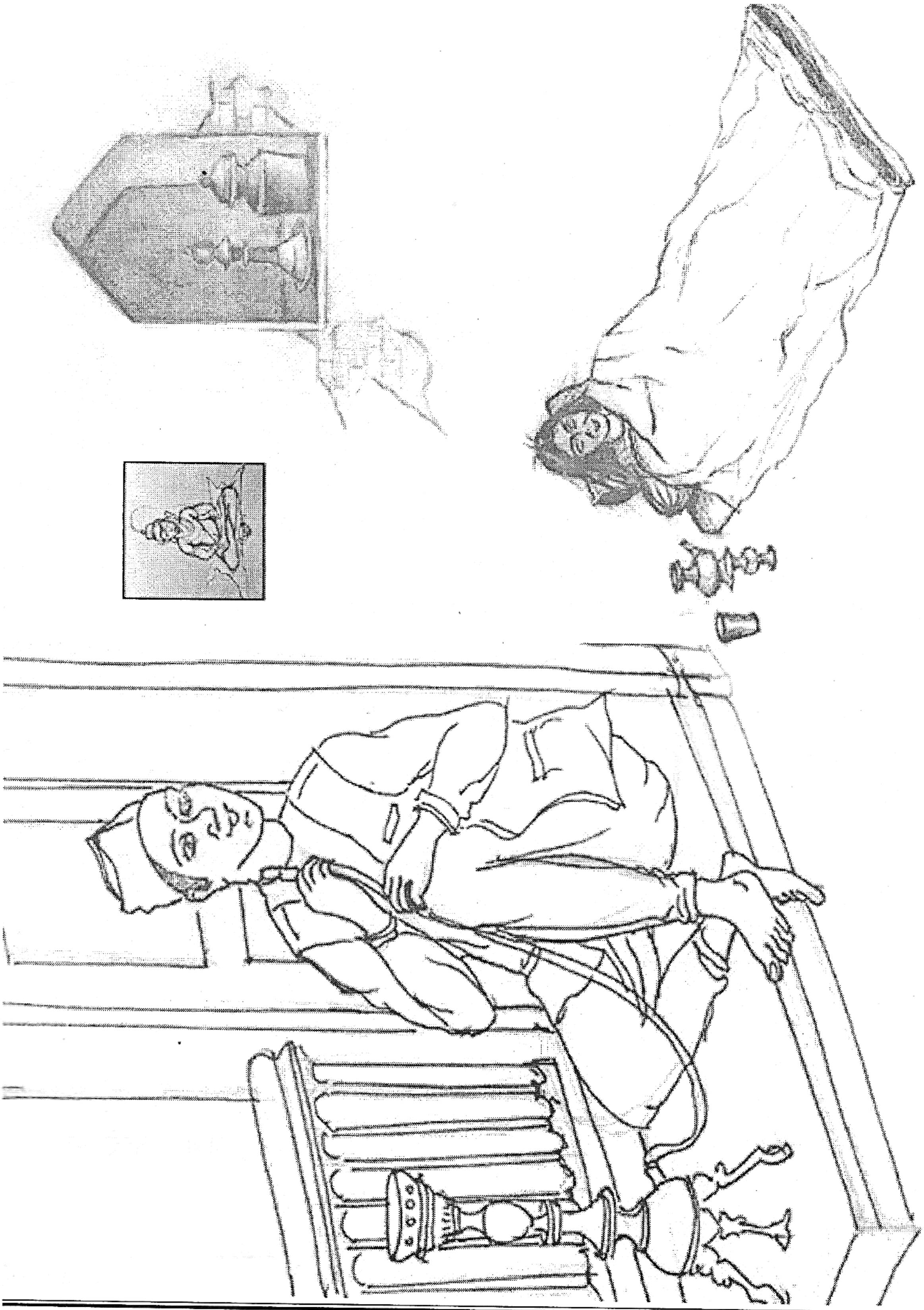

छुं नं वयात मालामाला वं धागु थन्यागु कल्ली हयाबि ।

थुकथं वं न्हिथं धैथें छता न छता ज्वलंया नां कया छुँयाके फ्वनाच्वन ।

तताम्हेस्यां थत हयाब्यूगु छुं नं वस्तु मांअबुयात मक्यं, मधा । वं दक्व ज्वलं थगु कन्तुरचाय् स्वथनातल । मांअबुयात चिचिधंगु छतानिता लुइका धका जक बिगु यानाच्वन । तर वं केहेंम्हसित धाःसा मस्युपह याना छुं खँ मकं ।

थुकथं छवाः फुत निवाः फुत । अय्नं केहेँम्ह जा थुवगु वं मखन । अले छुँयात शंका वन । छन्हु वं न्यन – ग्व? छिमि केहेंला लिहाँ मवनि ला ?

छन्हुनिन्हु त्वालं वय् धागु दु । आ याकनं वइ, वं खँ त्वपुत ।

आ छुं न वइत तिसा धेबा बिगु कम यात । न्ह्याबलें छता न छता ति धका धयाच्वनिगु वया मयल । न्ह्याक्व हःसां वयात गागु मखु । वं गनं जक कया हइबिगु । उकिं व चिचिधंगु टप, अंगु अले भचा भचा दां जक मालामाला हइबिगु यात । तताम्हेसिन थुइकल आ व छुं न माःमागु चीज बिमखुत, वइके दुगु फुत ज्वी । छुं नं वइत बिगु म्हो यनाहलिसें वयात आ व उलि यः नं मययावल । वयात अज्यागु चिचिधंगु सामानय् आः मिखा न मवन । वयाके यक्व तिसा वसः दुगुलिं आः अज्यागु छु याय्त धैथें जुल । वयात गुलिजक सासःगु नकातय् धैथें जुल, व छुं वलकि वया म्हः भ्‌यातुसे च्वनिगु । आः गय याना व छुं मवके धैगु मति वन ।

छन्हु वं छुँचित गबाय्त जायका न छुं मनकु । आसे धका घण्टौ पिकातल । अले ध्याचु नका धाल – छं ला ग्वः जित छुं हे हइमबिल । जिं धाःसा छंत गुलि सासःगुभिंभिंगु नका , छला नय्धों सका जुयाच्वन ।

वया खँ न्यना छुँचिया नुगलय् स्यात । उखुन्हु वया तसकं प्याथय् पित्यानाच्वंगु । जा नकिला धैगु आस । तर तताम्हेसिन धाःसा जा ताना नकुगु हे मखु ।

ए तता, जा मबुनिला , प्याथय् पित्यात धयां, छुँ नं धाल ।

ए छुँ गुलि नय्माम्ह छ, भचा लनाच्वने मफुला, धका तताम्हेसिनं वयात ब्वबिल ।

थौं छं छु ज्वना वया ?, ततां वयाके न्यन ।

थौं छुं ज्वनावय् ल्वमन धय्या, गुलि माला न छुं हे लुइकेमफु धयां । कन्हे पक्का नं ज्वनावय् न्हि ।, छुँ नं धाल ।

ततामेहेसिनं तँम्वय्का धाल - ज्वनावल खुब छं वहे धिब्छ हे मवंगु पुलांगु तपसप ज्वनावल, छुयाय्त थ्व । छं ब्यूगु स्वया छंत जिं गुलि सासःगु भिंगु नका, छ धाःसा छताबता चिज हयाबित हे नुगलय् स्याकिम्ह । गबलें ल्वमन सा, गबलें कन्हय् हयाबि धया पार याइम्ह , छं कन्हय् हयाबि धैगु छु विश्वास, ना जित छं ब्यूगु थ्व अंगु न म्वा, थ्व टपचा नं म्वा ।

थुलि धया वं वया न्ह्योने छतानिता वांछोया बिल - छंत थौंनिसे जा न नकेमखु, छुं हे नकेमखु ।

छुँचित तःसकं मछिन । छुधाय् छुधाय् जुल । वया तं खना छुँ ग्यात । आः वया न्ह्योने च्वनां ठीक जुइमखु धैगु ताय्का व अनं थःगु प्वालय् लिहाँवल । थबले वं व प्वालय् क्वाःगु कें लुनाबिल । क्वाःगु कँ पुना व छु दुने हे सित ।

आ तताम्ह ज्वाँय् ज्वाँय् तिसा व बांबांलागु वसः पुना जुइगु यानाहल । लँय् वइत सकसिन भ्वाँय् भ्वाँय् स्वय्गु यानाहाल । व धाःसा फनफन हिला जुइगु । सुनां वइके थुलिमछिं तिसा वसः गनं हया धाःसा न्हापानिसे हे दुका जिमि धकाः लिसः बिगु यानाहल ।

ꩭꩭ●ꩭꩭ

तताम्ह छन्हु ज्वाँय् ज्वाँय् तिसां तिया चाह्युवन । वया थःके दुगु तिसा वसः सकसितं क्यना आहा गपाय्सकं बाँला धाय्के मंदत । उकिं व लँय् माथाय् म्वाथाय् उखेंथुखें चाह्यु जुल । चाह्युह्युं बहनि जुल । लँ सुनसान जुल । अय्नं वया छँ लिहाँ वय् मंमदुनि । तर द्यःख्युँगुलिं व मयकं मयकं छँ लिहाँ वइच्वन ।

थुबले हे निम्ह मनू वया वयात हय्कावल । उपिं मध्ये छम्हसिनं वया म्हुतुप्वाः तिकल, मेम्हसिनं वयाकेच्वंगु दक्व तिसा त्वका काल ।

ꩭꩭ●ꩭꩭ

साहित्यकार मयजु रीतादेवी प्रधान (जोशी) रूमाठया थ्व न्हापांगु मचा उपन्यास खः । वयकः पुलांम्ह च्वमि खया नं दथ्वी च्वसा दिका हाकनं न्हू उत्साह ज्वना साहित्य ख्वलय् दँभ्काःगु दु ।

वयकःया थ्व मचाउपन्यास नवाइम्ह छुँ पुलांगु लोकबाखँया लिधंसा कया च्वयातःगु खः । अथे खःसां थुकि बाखंयात नेवाः पह बिया न्हूकथं न्हूगु खँत छ्यलाः मस्तयत ब्वने यइपुक्क बाखंचु न्ह्याकातःगु दु ।

ध्रुव मधिकर्मी

च्वमि म्हसीका

नां : रीतादेवी प्रधान (जोशी) रूमाठ

बू : वि.सं. २०१० साउन ८

मरूटोल, यैं

थाय् : भैंसेपाटी, यल

थौंकन्हे : क्यालिफोर्निया, अमेरिका

शिक्षा : स्नातक (नेपाली, अर्थशास्त्र)

लजगा : च्वज्या

सफू : तरङ्गहरू मनका (चिनाखँमुना)

: अन्धविश्वासभित्रका विश्वासहरू (च्वसुमुना)

: नापं थीथी पत्रपत्रिका बाखँ चिनाखँ पिदँ

भ्रमण : अमेरिका, चीन(तिब्बत), अष्ट्रेलिया, थाइल्याण्ड, पाकिस्तान, भारत, सिङ्गापुर, हङकङ, बेलायत

स्वापू : rumath2011@hotmail.com

सिर्जना अभियान

भक्तपुर

9 789937 237772